

The Hidden Splendor #4 vraag 1

Geliefde Osho,

Ik ken vele soorten angst, maar die waar ik me het meest bewust van ben is de angst voor intimiteit. Ik ben een soort 'ik-moet-er-weer-snel-vandoor' type in mijn relaties met mensen. Kunt u me iets vertellen over mijn angst voor intimiteit?

Ramaprem, iedereen is bang voor intimiteit. Iets anders is of iemand zich daarvan bewust is of niet. Intimiteit wil zeggen dat je je openstelt voor een vreemde. We zijn allemaal vreemden voor elkaar - niemand kent een ander werkelijk. We zijn zelfs vreemden voor onszelf, want we weten niet wie we zijn.

Intimiteit brengt je dicht bij een vreemde. Maar dan moet je al je verdedigingsmechanismes laten vallen, want alleen dan is intimiteit mogelijk. Maar dat is juist de angst: als je al die mechanismes laat vallen, wie weet wat die vreemde dan met je gaat doen?

We verbergen allemaal duizend-en-een dingen - niet alleen voor anderen, maar ook voor onszelf - omdat we grootgebracht zijn binnen een zieke mensheid, met allerlei vormen van geremdheid, verboden en taboes. En de angst is dat het bij een vreemde - en met zo'n vreemde kun je wel dertig jaar, wel veertig jaar samengewoond hebben, daar gaat het niet om; het feit dat hij een vreemde is verdwijnt nooit - veiliger voelt om een beetje aan je verdediging vast te houden, wat afstand te bewaren, want iemand kan misbruik maken van je zwakheden, of van je breekbaarheid, of van je kwetsbaarheid. Iedereen is bang voor intimiteit.

Het probleem wordt alleen maar ingewikkelder, omdat iedereen wel intimiteit wil. Iedereen wil intimiteit omdat hij zich anders helemaal alleen voelt in de kosmos - zonder een vriend, zonder een geliefde, zonder iemand die je kunt vertrouwen, zonder iemand aan wie je al je kwetsuren kunt laten zien. En wonden kunnen alleen maar helen, als ze aan de buitenlucht blootstaan. Hoe meer je ze toedekt, hoe gevaarlijker ze worden. Het kunnen zelfs kankergezwellen worden. Aan de ene kant is intimiteit een essentiële behoefte, dus iedereen verlangt er naar. Maar mensen willen dat de ander met zijn intimiteit over de brug komt, dat hij zijn reserves loslaat, zich kwetsbaar opstelt, al zijn wonden laat zien, al zijn maskers en zijn valse persoonlijkheid laat vallen, zich bloot durft te geven zoals hij is. Maar aan de andere kant is iedereen bang voor intimiteit - bij die ander, met wie je intiem wilt zijn, laat je zelf niet je reserves vallen.

Dat is één van de conflicten die zich voordoen tussen vrienden, tussen mensen die van elkaar houden; geen van beide wil afzien van zijn verdedigingslijnes, en geen van beide wil zich helemaal bloot geven, helemaal oprecht zijn, zich openstellen - maar allebei hebben ze wel behoefte aan intimiteit.

Tenzij je al je remmingen, alles wat je onderdrukt loslaat - dat zijn cadeautjes van jullie godsdiensten, van jullie cultuur, van jullie maatschappij, van jullie ouders, van jullie opvoeding - zal het je nooit lukken om intiem met iemand te worden.

Je moet zelf dus het initiatief nemen.

Want als je je op geen enkele manier onderdrukt voelt, je op geen enkele manier geremd voelt, dan heb je ook geen kwetsuren. Als je op een simpele, natuurlijke manier geleefd zou hebben, dan is er ook geen angst voor intimiteit, maar een geweldig groot gevoel van vreugde - twee vlammen, die zo dicht bij elkaar komen, dat ze bijna als één vlam gaan branden. En dat samengaan schenkt ontzettend veel voldoening, bevredigt, geeft vervulling. Maar voordat je kunt proberen om intiem met iemand te worden zul je eerst je huis van onder tot boven moeten schoonmaken.

Alleen iemand die weet wat meditatie is kan intimiteit toelaten.

Hij heeft niets te verbergen.

Alles dat hem bang zou kunnen maken dat iemand anders het aan de weet zou komen, heeft hij zelf al laten vallen. Alles wat hij heeft is stilte en een hart vol liefde.

Je moet jezelf accepteren, met alles erop en eraan - als je jezelf niet totaal kunt accepteren, hoe kun je dan verwachten dat iemand anders dat doet? En dat, terwijl iedereen je altijd veroordeeld heeft, en je maar één ding geleerd hebt: jezelf te veroordelen.

Je blijft dingen verstoppen. Het is weinig fraais dat je hebt om aan anderen te laten zien, je weet dat er lelijke dingen in je verborgen liggen, kwaadaardigheden, je weet dat er een beest in je woont. Tenzij je je houding daartegenover radicaal verandert, en jezelf accepteert als één van de dieren die tot het bestaan behoren... Het woord 'dier' is niet raar: het Engelse woord 'animal' betekent gewoon 'levend'; het komt van anima. Alles wat leeft is dus een dier.

Maar men heeft de mensen altijd voorgehouden: 'Jullie zijn geen dieren, dieren zijn veel minder dan jullie. Jullie zijn menselijke wezens'. Jullie is dus een vals gevoel van superioriteit bijgebracht. De waarheid is, dat het bestaan niet gelooft in superieur en inferieur. Voor het bestaan staat alles op dezelfde hoogte - de bomen, de vogels, de dieren, de mensen. Het bestaan accepteert onvoorwaardelijk alles zoals het is; het begrip veroordeling bestaat niet.

Als je je seksualiteit accepteert zonder voorwaarden vooraf, als je accepteert dat de mens en elk levend wezen breekbaar is... het leven hangt aan een uiterst dunne draad, die elk moment kan breken. Als je dat eenmaal doorziet, en dan dat valse ego loslaat - Alexander de Grote te willen worden, of Mohammed Ali, de driewerf grote - als je eenvoudigweg begrijpt dat iedereen prachtig is in zijn gewooneheid, en dat iedereen zijn zwakheden heeft... al die dingen maken deel uit van het menselijk bestaan, omdat mensen niet van ijzer gemaakt zijn.

Je bestaat uit een heel fragiel lichaam. Je hele levensmogelijkheid ligt, wat temperatuur betreft, tussen 98 graden en 110 graden Fahrenheit. Niet meer dan 12 graden temperatuurverschil maakt uit of je leeft of niet. Ga je daar onder, dan ben je dood, ga je daar boven, dan ben je ook dood. Dat geldt voor duizend-en-een dingen binnenin je.

Een van je meest wezenlijke behoeftes is gewenst te zijn. Maar niemand wil toegeven dat 'het mijn grootste behoefte is dat anderen mij nodig hebben, dat er van mij gehouden wordt, dat ik geaccepteerd word.' We leven met zulke grote pretenties, met zoveel huichelachtigheid - dat is de reden waarom intimiteit angst oproept.

Je bent niet zoals je buitenkant laat zien. Dat is een valse verschijning. Je mag overkomen als een heilige, maar diep van binnen ben je nog altijd een zwak mens, met al zijn begeertes en verlangens.

De eerste stap is om jezelf te accepteren in zijn totaliteit, en af te zien van alles wat allerlei tradities je bijgebracht hebben, iets wat de hele mensheid tot waanzin gebracht heeft. Pas als het zover is dat je jezelf geaccepteerd hebt zoals je bent, zal de angst voor intimiteit verdwijnen. Je kunt dan geen respect verliezen, geen eigenwaan, je kunt je ego niet kwijtraken. Je kunt je vroomheid niet verliezen, je kunt je heiligheid niet verliezen - je hebt dat alles dan al uit jezelf losgelaten. Je bent net een klein kind, één en al onschuld. Je kunt jezelf openstellen, omdat je van binnen niet vol zit met lelijke dingen die je onder de duim moet houden, dingen die je pervers kunt noemen.

Je kunt alles zeggen waarvan je voelt dat het authentiek en oprecht is. En als je eraan toe bent om intiem met iemand te worden, dan zul je de ander aanmoedigen om ook intiem te durven zijn. Je eigen openheid zal de ander helpen om naar jou toe open te gaan. Je eenvoud, zonder pretenties, zal de ander ook in staat stellen om zich te laven aan eenvoud, onschuld, vertrouwen, liefde, openheid.

Je zit gekooid in een omhulsel van domme ideeën, en als je erg intiem met iemand wordt, dan is je angst dat hij dat in de gaten zal krijgen.

We zijn dus fragiele wezens - de meest breekbare van alle die er zijn. Een mensenkind is het meest kwetsbare jong van alle dieren. Het jong van andere dieren kan overleven zonder moeder, zonder vader, zonder familie. Maar een mensenkind zal onmiddellijk sterven. Die teerheid is niet iets om te veroordelen - het is de hoogste uitdrukking van bewustzijn. Een roos zal altijd

teer zijn, het is geen steen. En dat is niet iets waar je gebukt onder hoeft te gaan, dat je een roos bent, en geen steen.

Alleen als twee mensen intiem met elkaar om kunnen gaan zijn ze niet langer vreemden voor elkaar. En het is prachtig om mee te maken dat niet alleen jijzelf vol zwakheden zit, maar de ander ook... misschien zit iedereen wel vol met zwakheden. Hoe hoger het niveau waarop iets zich uitdrukt, des te kwetsbaarder is het. Wortels zijn erg sterk, maar een bloem kan niet erg sterk zijn. Haar schoonheid ligt er juist in, dat zij niet zo sterk is. In de morgen opent ze haar blaadjes om de zon welkom te heten, ze danst de hele dag in de wind, in de regen, in de zonnestralen, maar tegen de avond zijn de eerste blaadjes reeds gevallen. Dan is zij verdwenen. Alles wat mooi is, en kostbaar, leeft maar heel kort.

Maar wat jij wilt, is dat alles maar eeuwig voortduurt. Je houdt van iemand en belooft dan 'Ik zal mijn hele leven van je blijven houden.' Maar in feite weet je verdraaid goed, dat je niet eens zeker weet wat er morgen allemaal kan gebeuren - je doet een valse belofte. Alles wat je eigenlijk kunt zeggen is 'Nu, op dit moment hou ik van je, en wil ik me totaal aan je geven. Maar hoe het zo meteen zit, daar kan ik niets van zeggen. Hoe kan ik je iets beloven? Neem het me maar niet kwalijk.'

Maar mensen die van elkaar houden beloven elkaar allerlei dingen die ze niet waar kunnen maken. Dat heeft frustratie tot gevolg, er groeit afstand, steeds groter, dan ontstaan ruzie, conflicten, strijd, en het samenleven, dat bedoeld was om gelukkiger te worden, wordt alleen maar één grote, langgerekte treurigheid.

Ramaprem, het is goed dat je je bewust bent van je grootste angst, die voor intimiteit. Het kan een grote openbaring voor je worden, en ook een omslagpunt, als je naar binnen kijkt en alles gaat loslaten waarvoor je je schaamt. Accepteer hoe je bent, niet hoe je zou moeten zijn. Ik leer geen enkel 'zou'. Alles wat met 'zou' te maken heeft verzielt de menselijke geest.

Mensen hoort de schoonheid van 'dat-wat-is' bijgebracht te worden, de ongelooflijke grootsheid van het natuurlijk bestaan. Deze bomen hier weten niets van de tien geboden, de vogels hier weten niets van heilige boeken. Alleen de mens heeft zichzelf een probleem op de hals gehaald. Als je je eigen aard veroordeelt raak je gespleten, word je schizofreen - en dat overkomt niet alleen gewone mensen, maar ook mensen van het formaat van Sigmund Freud, die, wat de menselijke geest betreft, voor de mensheid van grote betekenis is geweest. Zijn methode was die van de psychoanalyse, en die houdt in dat je je bewust moet worden van alles wat onbewust in je is. Dit is het geheim: pas als iets uit het onbewuste naar het bewuste is gebracht, lost het op. Dan word je helderder, lichter. Hoe meer zaken uit het onbewuste hun zwaarte verliezen, des te ruimer wordt je bewustzijn. Naarmate het gebied van het onbewust inkrimpt, breidt het terrein van het bewuste zich uit. Dat is een ontzettend belangrijke waarheid.

Het Oosten weet dat al duizenden jaren, maar Sigmund Freud kwam er als eerste in het Westen mee - hij wist niets van het Oosten en de psychologie die daar gehanteerd wordt; het was zijn eigen bijdrage. Maar ik heb een verrassing voor je: zélf wilde hij nooit in analyse. De grondlegger van de psychoanalyse werd zelf nooit geanalyseerd. Zijn collega's vroegen het hem steeds weer opnieuw: 'Die methode die je ons gegeven hebt - en we zijn allemaal in analyse geweest - waarom blijf je erbij dat je zelf niet in analyse wilt?'

Hij zei: 'Vergeet het maar!' Hij was bang om zichzelf bloot te geven. Men erkende hem inmiddels als een groot genie, en zichzelf blootgeven zou hem weer terug naar het niveau van een gewoon mens brengen. Hij leed aan dezelfde angsten, had dezelfde begeertes, dezelfde remmingen. Hij sprak nooit over zijn dromen; hij luisterde alleen naar andermans dromen. Zijn collega's waren daar erg verbaasd over - 'Het zou van groot belang zijn om uw dromen te leren kennen' - maar hij liet zich nooit overhalen om op de divan van de psychiater te gaan liggen en over zijn dromen te vertellen. Want zijn dromen waren net zo gewoon als die van ieder ander - dat was zijn angst.

Iemand als Gautama de Boeddha zou niet bang geweest zijn om te gaan mediteren. Dat was zijn bijdrage - een speciale manier om te mediteren. En hij zou niet bang geweest zijn voor welke vorm van psychoanalyse dan ook, want de dromen van iemand die mediteert verdwijnen stuk voor stuk. Overdag blijft het stil in zijn denken, zonder het gewone, drukke gedachteverkeer. En 's nachts is hij diep in slaap, want dromen zijn niets anders dan niet doorleefde gedachten, niet doorleefde begeertes van overdag. Die proberen zichzelf tot vervulling te brengen, als het moet dan maar via dromen.

Het zal je heel moeilijk vallen een man te vinden die droomt over zijn vrouw, of een vrouw die droomt over haar man. Maar het is heel gewoon dat ze dromen over de vrouw van de buurman, of de man van de buurvrouw. Zijn vrouw kan hij direct krijgen, hij hoeft zich niet in te houden als het om haar gaat.

Maar de vrouw van de buurman is altijd mooier, het gras is altijd groener aan de andere kant van de heg. En dat waar je niet zomaar op af kunt gaan, veroorzaakt een sterke begeerte om het te willen hebben, het in bezit te krijgen. Overdag kun je dat niet maken, maar dromen staat tenminste vrij. De vrijheid om te dromen is door de overheid nog niet aan banden gelegd.

Maar dat zal niet zo lang meer duren - dat zal al gauw het geval zijn, want er bestaan bepaalde methodes, die zijn er in feite al, waardoor ze kunnen bepalen wanneer je droomt en wanneer je niet droomt. En het is mogelijk dat er op een goede dag een apparaat uitgevonden wordt waarmee je droom op een scherm geprojecteerd kan worden. Er hoeven dan alleen een paar elektrodes in je hoofd gezet te worden. Dan ben je diep in slaap, plezierig aan het dromen, aan het vrijen met de vrouw van je buurman, en een hele bioscoop vol mensen zit er dan naar te kijken - en die dachten nog wel dat je zo'n heilige was!

Ook het volgende kun je al zien; als iemand slaapt, kijk dan eens naar hem: als zijn oogleden daaronder geen enkele oogbeweging laten zien, dan droomt hij niet. Als hij wel droomt, dan kun je zien dat zijn ogen bewegen.

Het is dus mogelijk je droom op een scherm te projecteren. Het is ook mogelijk om iemand een bepaald soort droom te laten dromen. Tot dusverre is er geen enkele grondwet die een bepaling kent dat 'dromen voor iedereen vrij staat, dat het een grondrecht is.'

Iemand als Gautama de Boeddha droomt niet. Meditatie is een manier om aan de wereld van het denken voorbij te gaan. Hij leeft vierentwintig uur lang in volstrekte stilte - er is geen enkel rimpeltje op het meer van zijn bewustzijn te zien, er zijn geen gedachten, geen dromen.

Maar Sigmund Freud is bang, want hij weet waarover hij droomt.

Ik heb gehoord over iets dat werkelijk gebeurd is. Drie grote Russische schrijvers - Tsjechow, Gorki en Tolstoi - zaten op een bankje in het park wat met elkaar te praten... het waren goede vrienden van elkaar. Alle drie waren ze geniaal; alle drie hebben ze zulke fantastisch mooie romans geschreven, dat zelfs heden ten dage nog, als je tien van de grootste romans ter wereld wilt opnoemen, tenminste vijf ervan geschreven zijn door deze Russische schrijvers - van vóór de revolutie. Na de revolutie is er geen enkele roman verschenen waarin je in de schrijver een genie herkent. Tegenwoordig geeft de overheid instructies op dit gebied. De overheid is de enige die mag publiceren, de overheid vlooit alles na, en de mensen die met dit navlooiën belast zijn hebben totaal geen verstand van kunst. Het zijn bureaucraten.

De commissaris van politie hier in Poona wilde ooit dat mijn lezingen, voordat ze in druk verschenen, door hem nagekeken zouden worden - wat heeft een commissaris van politie nou eigenlijk met meditatie van doen? - maar dat gebeurt wel in Rusland. Daarom is er, in alle zeventig jaar die sinds de revolutie verstreken zijn, geen enkele grote roman meer verschenen. Voor de revolutie stond Rusland, wat creativiteit betreft, echter bovenaan. Deze drie mensen moeten nog steeds tot romanschrijvers-eerste-klas gerekend worden.

Tsjechow was aan het woord over de vrouwen in zijn leven. Gorki deed ook mee; hij zei er ook een paar dingen over. Maar Tolstoi hield zich stil. Tolstoi was een erg orthodox Christen - het zal

een verrassing voor je zijn te horen dat Mahatma Gandhi in India drie personen als zijn meester accepteerde en één daarvan was Tolstoi.

Hij moet heel veel verdrongen hebben... hij was één van de rijkste mensen in Rusland - hij was familie van de tsaren - maar hij leidde het leven van een arme bedelaar, vanwege het 'zalig zijn de armen, want zij zullen het Koninkrijk Gods beërven', en hij was niet van zins om afstand te doen van het Koninkrijk van God. Dat heeft niets me eenvoud te maken, dat is niet vrij zijn van begeerte - het is juist een teveel aan begeerte. Het is teveel hebzucht, het is teveel machtsinstinct. Hij offert dit leven en de vreugde die het meebrengt op, omdat het maar een kort leven is... maar daarna kan hij dan ook eeuwig van het paradijs en van het Koninkrijk Gods genieten. Het is een voordelig handeltje, het lijkt op een loterij maar dan zonder nieten. Hij leefde heel celibatair, en at alleen maar vegetarisch... hij leek wel een heilige. Uiteraard moet hij heel lelijke dromen gehad hebben, zijn gedachtewereld moet heel bedenkelijk geweest zijn. Toen Tsjechow en Gorki hem vroegen 'Tolstoi, waarom zwijg je? Zeg eens wat!' zei hij 'Over vrouwen kan ik niets zeggen. Alleen dan, als ik al met één voet in het graf sta. Dan zal ik er iets over loslaten, en meteen daarna in mijn graf springen.'

Je kunt je voorstellen, waarom hij zo bang was om er iets over te zeggen - van binnen kookte het bij hem. Het is duidelijk dat je met een man als Tolstoi niet erg intiem kunt omgaan.

Intimiteit betekent niets anders dan dat de deuren van het hart voor je open staan, dat je welkom bent om binnen te komen, en gast te zijn. Maar dat kan alleen als er een hart is dat niet stinkt van onderdrukte seksualiteit, en waar allerlei perverse gevoelens een kookpunt bereiken, maar dat natuurlijk is - net zo natuurlijk als bomen, net zo onschuldig als kinderen. Dan is er geen angst voor intimiteit.

Dat is alles wat ik hier probeer te doen: je te helpen om de zware last van je onbewuste kwijt te raken, je denkwereld leeg te maken, doodgewoon te worden. Er is niets mooier dan eenvoudig en gewoon te zijn. Dan kun je net zoveel intieme vriendschappen, net zoveel intieme relaties hebben als maar kan, want dan ben je nergens bang voor. Je wordt een open boek - iedereen mag het lezen. Er is niets om te verbergen.

Elk jaar ging een club jachtvrienden een keer de heuvels van Montana in. De clubleden trokken strootjes om uit te maken wie er zou koken en besloten ook dat wie er ging klagen over het eten automatisch de slechte kok moest vervangen.

Omdat hij na een paar dagen in de gaten kreeg dat vermoedelijk niemand vanwege dat risico zijn mond open zou doen, bedacht Sanderson een wanhopig plan.

Hij vond keutels van een eland en deed die avond twee handen vol bij de stampot. Er waren vertrokken gezichten te zien rond het kampvuur na de eerste paar happen, maar niemand zei iets. Toen verbrak één clublid plotseling de stilte. 'Hé', riep hij, 'deze troep smaakt naar elandenpoep - maar wel goeie!' Hij klaagde dus niet. In feite vond hij het wel lekker!

Je hebt zoveel verschillende gezichten. Van binnen denk je één ding, maar naar buiten toe zeg je iets anders. Je bent niet één organisch geheel.

Ontspan je, en maak een eind aan de gespletenheid die de maatschappij in je veroorzaakt heeft. Zeg alleen dat, wat je meent. Doe alleen wat je eigen spontaniteit je ingeeft, maak je niet druk over de consequenties. Het leven is maar kort, en je moet het niet verknoeien door te denken aan consequenties die nu of later kunnen komen.

Mensen horen totaal te leven, intens, vol vreugde en als een open boek, waar iedereen in mag lezen. Uiteraard zal je naam dan niet een plaatsje krijgen in de geschiedenisboeken. Maar wat voor belang heeft het om vermeld te worden in een geschiedenisboek?

Leef, en doe dat liever dan eraan te denken hoe je herinnerd zult worden. Dan ben je immers al dood.

Miljoenen mensen hebben al op aarde geleefd, en we kennen hun naam niet eens. Accepteer dat simpele feit: dat je hier maar een paar dagen bent, en dan is het voorbij. Die paar dagen mogen

niet verknoeid worden door gehuichel, door angst. Die dagen moeten in vreugde doorgebracht worden.

Niemand weet iets over de toekomst. Je hemel en je hel en je God zijn hoogst waarschijnlijk alleen maar hypothese, allemaal onbewezen. Het enige dat je in je handen houdt is je eigen leven - leef het zo uitbundig mogelijk.

Door intimiteit, door liefde, door jezelf open te stellen voor heel veel mensen, word je rijker. En als je kunt leven in diepgevoelde liefde, in diepgevoelde vriendschap, met heel veel mensen, dan heb je je leven op de juiste manier geleid, en waar je ook terecht mag komen... je hebt de kunst geleerd, ook daar zul je gelukkig zijn.

Dit doet me denken aan een Engelse filosoof, Edmund Burke. Hij ging heel vriendschappelijk om met de aartsbisschop van Engeland. Altijd als Edmund Burke een college aan de universiteit gaf kwam de aartsbisschop naar hem luisteren. Dat was steeds de moeite waard - alles wat hij zei kwam totaal uit hemzelf, met groot gezag.

Maar nooit kwam hij zelf 's zondags in de kerk luisteren naar de aartsbisschop. De aartsbisschop zei: 'Je zou tenminste één keer kunnen komen. Ik kom ook altijd naar jou luisteren.'

Edmund Burke zei: 'Je komt naar me luisteren omdat alles wat je weet niet van jezelf is - het is allemaal geleende kennis, en je weet niet zeker of het wel waar is. Alles wat ik zeg komt uit mijn eigen ervaring, en ik lever er alle mogelijke bewijs, verklaringen en argumenten bij. Ik kan mijn hand in het vuur steken voor wat ik zeg. Jij bent alleen maar een papegaai. Maar omdat je het me vraagt, zal ik aanstaande zondag komen.'

De aartsbisschop bereidde dus een werkelijk schitterende preek voor, wetende dat Edmund Burke aanwezig zou zijn, en dat de preek dus zo boeiend moest zijn als het maar kon. Maar wat een verrassing. Edmund Burke zat op de eerste rij, maar vertrok geen spier van zijn gezicht. Hij kon niet uitmaken of hij de preek goed vond of niet, het er mee eens was of niet. Hij zat er erg mee in zijn maag.

Toen de preek afgelopen was stond Edmund Burke op en zei: 'Ik wil een vraag stellen, een heel eenvoudige vraag. De hele preek ging erover, kort samengevat, dat mensen die een deugdzaam leven leiden, in overeenstemming met de Christelijke leer, en die in Jezus Christus geloven, na dit leven naar de hemel gaan. Zij die niet in Jezus Christus geloven en het leven van een zondaar leiden, gaan na dit leven voor eeuwig naar de hel.'

'Mijn vraag is nu', zei Edmund Burke, 'als iemand deugdzaam is, maar niet in Jezus Christus gelooft, wat gebeurt er dan? Het gaat om een goed mens. Hij leidt een prijzenswaardig leven, maar gelooft alleen niet in Jezus Christus - waar gaat hij naar toe? Of ook, iemand die in Jezus Christus gelooft maar een groot zondaar is - waar gaat die naar toe? U vergat twee heel belangrijke kwesties aan te stippen, de preek was niet af. Ik zat erop te wachten of u zich van deze twee mogelijkheden bewust was, of niet.'

De aartsbisschop dacht een ogenblik na - het was echt een gevaarlijke vraag. Als hij zou zeggen dat goede mensen naar de hemel gaan, onverschillig of ze in Jezus Christus geloofden of niet, dan werd Jezus Christus en het geloof in hem overbodig, niet van essentieel belang. En als hij zou zeggen dat zij die in Jezus Christus geloven - ook al waren het zondaars - naar de hemel gaan, dan zou de zonde door de kerk zelf goedgekeurd worden.

Hij bevond zich op drijfzand. Dus zei hij: 'Over uw vraag moet ik een poosje nadenken. Geef me zeven dagen, volgende week zondag zal ik antwoord geven.'

Zeven dagen lang sloeg hij alle boeken er op na, probeerde het ene antwoord en het andere, maar... en het was een eenvoudige vraag... hij bleef met een dilemma zitten. Al die zeven dagen kon hij niet slapen, want hoe moest hij Edmund Burke en zijn parochianen onder ogen komen? En wat hij ook zou zeggen, het zou verkeerd zijn: of het zou ingaan tegen Jezus Christus of tegen een deugdzaam leven. Hij had er al spijt van dat hij die kerel ooit gevraagd had naar de kerk te komen!

's Ochtends heel vroeg ging hij naar de kerk, voordat de parochianen kwamen. Nog altijd had hij geen antwoord. Hij dacht: 'In de vroege morgen, als er nog niemand in de kerk is, zal ik tot Christus zelf bidden, dat hij het licht over me laat schijnen, me het antwoord geeft. Want niet alleen mijn gezag staat op het spel, het zijne ook.'

Zeven dagen van constant zich zorgen maken, zonder slaap... hij boog zich neer voor het beeld van Jezus Christus. Toen viel hij in slaap, en droomde. Uiteraard had de droom, omdat hij zeven dagen lang maar aan één ding gedacht had, daar dan ook mee te maken.

Hij zag zichzelf in een trein zitten, en hij vroeg 'Waar gaan we heen?' Iemand antwoordde 'Deze trein gaat naar de hemel.' Hij voelde zich totaal ontspannen en zei 'Dat komt prima uit. Misschien heeft Jezus Christus hiervoor gezorgd, zodat je nu zelf kunt zien wie het paradijs mogen betreden en wie niet.'

Toen hij aankwam op het station van het paradijs kon hij zijn ogen niet geloven - het zag er gewoon smerig uit. Hij ging het paradijs binnen. De mensen die hij tegenkwam waren bijna wandelende lijken. Hij herkende een paar heiligen, en vroeg hen 'Ik heb maar één vraag: waar is Gautama de Boeddha? Want die man heeft nooit in Jezus Christus geloofd, of in God, maar hij was iemand met een onvoorstelbaar hoge moraal.

De heilige zei: 'Die is hier niet.'

'En Socrates? Hij geloofde ook in geen enkele god, maar hij was een heel deugdzaam mens.'

'Die is hier ook niet.'

Daarop zei hij 'Waarom ziet dit hele paradijs er zo vervallen uit? En de heiligen hier lijken wel dode mensen; het lijkt wel of er geen enkele vreugde heerst hier. Ik dacht altijd dat er engelen zouden zingen, spelend op hun harp. Ik zie geen enkele engel, ook geen harp, er wordt niet gezongen of gedanst - alleen een paar saaie en dooie heiligen zitten daarginds onder de bomen.' Wie hij verder ook ondervroeg, iedereen zei: 'Laat ons met rust. We zijn moe.'

Op dat moment kwam hij op het idee dat er misschien ook wel een trein naar de hel zou zijn. Hij haastte zich dus terug naar het station, en inderdaad stond er een trein langs het perron, klaar voor vertrek naar de hel. Hij stapte op de trein, maar naarmate de hel dichterbij kwam, des te meer raakte hij van zijn stuk. De wind voerde een bloemengeur met zich mee. Het was zo groen om hem heen, weelderig groen. Het station was zo mooi - hij had nooit gedacht dat een station er zo fraai uit kon zien. En de mensen zagen er zo gelukkig uit, ze straalden van vreugde. Hij zei 'Mijn God, is er iets verkeerd gegaan of zo?'

Hij informeerde 'Is dit wel echt de hel?'

Het antwoord was: 'Dat was altijd wél zo. Voordat hier mensen kwamen als Gautama de Boeddha, Socrates, Epicurus, Mahavira en Lao Tzu, was het hier de hel. Maar ze hebben de hele zaak omgegooid.'

Hij ging de hel binnen en kon niet geloven wat hij zag - alleen maar vreugde! In de lucht hing overal een gevoel van gelukzaligheid. Er werd gedanst en er werd gezongen, en hij vroeg iemand 'Waar is Gautama de Boeddha?'

Het antwoord was 'Kijk, daarginds in de tuin, hij geeft de rozen water'.

'En waar is Socrates?'

En het antwoord was 'Socrates is daarginds in het veld aan het werk.'

'Waar is Epicurus?'

Men vertelde hem: 'Hij kwam hier net voorbij. De man die danste en op zijn gitaar speelde, dat was Epicurus'. De schok was te groot op dat ogenblik - hij werd wakker. Hij zei 'Mijn God! Wat een droom!' Inmiddels waren er al mensen binnen - in de eerste plaats Edmund Burke, die al op de voorste rij was gaan zitten, wachtend op het antwoord.

De arme aartsbisschop zei: 'Ik ben niet in staat geweest het antwoord te vinden. Maar ik heb een droom gehad, die zal ik jullie vertellen, en dan kunnen jullie zelf het antwoord uit die droom halen.'

Hij beschreef de droom. Edmund Burke zei 'Nu kunt u zelf ook de conclusie wel trekken! De conclusie is duidelijk: overal waar goede mensen zijn, daar is het paradijs. Het is niet zo dat goede mensen naar het paradijs gaan - overal waar goede mensen zijn daar ontstaat vanzelf het paradijs. En overal waar domme mensen en idioten zijn - ook al zijn het grote gelovers in God en in Jezus Christus en in de Heilige Bijbel, dat helpt allemaal niet - daar vervalt zelfs het paradijs tot een ruïne. Het wordt een hel.'

Ik ben altijd erg gesteld geweest op dit verhaal, want dat is ook mijn benadering. Als je eenvoudig bent, vol liefde, open, intiem, dan schep je een paradijs om je heen. Als je gesloten bent, je voortdurend defensief opstelt, altijd vol zorg dat iemand anders je gedachten aan de weet zal komen, je dromen, je afwijkingen - dan leef je in een hel. De hel is binnenin je, net als het paradijs.

Het zijn geen geografisch bepaalde plaatsen.

Het zijn de spirituele ruimtes die je hebt. Ramaprem, maak jezelf schoon. En meditatie is niets anders dan het opruimen van alle troep die zich in je denkwereld genesteld heeft. Als dat denkmechaniek stil is gevallen, en je hart zingt... luister eens naar de vogels om ons heen.

Dan zul je er klaar voor zijn, zonder een greintje angst, maar vol vreugde, om intiem te zijn. En zonder intimiteit ben je hier alleen, temidden van vreemden. Met intimiteit is het vol vrienden om je heen, vol met mensen die van je houden. Intimiteit is een fantastische ervaring. Niemand mag dat missen.

Voordat de angst voor intimiteit kan verdwijnen, moet iemand echter totaal afgerekend hebben met alle troep die de godsdiensten in hem opgestapeld hebben, met alle nonsens die hij eeuwenlang in ontvangst heeft moeten nemen. Zet er een punt achter, en leef een leven vol vrede, stilte, vreugde, zingen en dansen. Dan zul je door een transformatieproces gaan... en waar je ook bent, die plek zal in een paradijs veranderen.